

DR. LEHOCZKI ZÓRA ZSÓFIA

ügyvéd

VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK HITELEZŐKKEL SZEMBENI FELELŐSSÉGE

<https://doi.org/10.61382/MJE.Ertekezesek.2026.Lehoczki.181>

Összefoglaló

A jelen tanulmány célja a vezető tisztségviselők felelősségének, azon belül is különösen a hitelezőkkel szembeni felelősségnek a bemutatása a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény vonatkozó rendelkezéseinek összefoglaló ismertetésével, valamint a vonatkozó bírósági gyakorlat áttekintésével. A tanulmány a jogszabályi háttér egyes rendelkezéseit az azokhoz kapcsolódó bírósági joggyakorlaton és jogértelmezésen keresztül mutatja be, egyes esetekben csak a bírósági határozat elvi megállapításának rögzítésével, más esetekben az adott ügy tényállásának és az eljáró bíróságok által adott indokolásoknak a részletesebb bemutatásával akként, hogy egyes döntésekhez a szerző személyes észrevételeket is fűz.

Kulcsszavak: vezető tisztségviselő; hitelezők; felelősség; fizetéseképtelenség; vagyonszökkenés

1. Bevezetés

A vezető tisztségviselők tevékenysége és felelőssége, különösen a hitelezőkkel szembeni felelősség egy komplex és erre tekintettel gyakran vizsgált és elemzett témakör.¹ A komplexitás egyik fő oka, hogy a vezető tisztségviselők hitelezőkkel

¹ A vezető tisztségviselők felelősségét dolgozzák fel többek között a következő tanulmányok: CSEHI ZOLTÁN: A vezető tisztségviselő polgári jogi felelősségének alapjai és irányai az új Polgári Törvénykönyv alapján. In: CSEHI ZOLTÁN – SZABÓ MARIANNA (szerk.): *A vezető tisztségviselő felelőssége*. Budapest, CompLex Kiadó, 2014. 9–50.; KISFALUDI ANDRÁS: A jogi személy vezető tisztségviselőjének felelőssége az új Polgári Törvénykönyvben. In: CSEHI ZOLTÁN – KOLTAY ANDRÁS – LANDI BALÁZS – POGÁCSÁS ANETT (szerk.): *(Lex Cathedra et Praxis – Ünnepi kötet Lábady Tamás 70. születésnapja alkalmából)*. Budapest, Pázmány Press, 2014. 307–338.; BARTA JUDIT – MAJOROS TÜNDE: A vezető tisztségviselő társasággal szembeni és harmadik személynek okozott károkért való felelősségének neuralgikus kérdései. *Miskolci Jogi Szemle*, 2015. (2), 5–16.; TÖRÖK TAMÁS: A vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni felelősségével kapcsolatos álláspontok. *Polgári Jog*,

szembeni felelősségére vonatkozóan három jelentős jogszabály is tartalmaz rendelkezéseket, nevezetesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.),² a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.),³ valamint a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.).⁴ A vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége tárgyában a Kúria elnöke 2016. január 20-án joggyakorlat-elemző csoport felállításáról döntött, aminek három fő indoka volt. Egyrészt az, hogy viszonylag nagy számban indultak ebben a tárgykörben perek (amit az is igazol, hogy a joggyakorlat-elemző csoport a vezető tisztségviselők felelősségét megállapító 180 jogerős ítéletet vizsgált).⁵ Másrészt a már eredetileg is bonyolult szabályozás többször módosult, harmadrészt pedig az egyes jogkérdések értelmezésében bizonytalanság volt tapasztalható.⁶ A joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményét a Kúria Polgári Kollégiuma 2017. február 6-án fogadta el (a továbbiakban: Összefoglaló Vélemény).

Álláspontom szerint a hitelezőkkel szembeni felelősség szabályozásának szükségességét és gyakorlati jelentőségét többek között az indokolja, hogy a gazdasági válsághelyzetek, a gazdasági társaságok fizetési nehézségei vagy a piaci bizonytalanságok idején fokozottan felmerülhet annak kockázata, hogy a vezető tisztségviselők a társaság rövid távú fennmaradását előtérbe helyezve olyan döntéseket hoznak, amelyek potenciálisan a hitelezői követelések kielégítésére is szolgáló társasági vagyont csökkenéséhez vezetnek. Így ezen felelősségi szabályozás részben preventív funkciót tölt be, ugyanis arra ösztönzi a vezető tisztségviselőket, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet veszélyének felismerését követően a társaság vagyoni helyzetének javítására vagy legalábbis megőrzésére, a veszteségek mini-

2016. (11); BODZÁSI BALÁZS: A jogi személyek körében felmerülő felelősségi kérdésekről, különös tekintettel a vezető tisztségviselőkre. *Gazdaság és Jog*, 2013. (6), 8–13.; NOCHTA TIBOR: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján. *Gazdaság és Jog*, 2013. (6), 3–8.; NÉMETH ERIKA: A vezető tisztségviselő jogállása és felelőssége a társasági modellek és a vezetői szerepvállalás tükrében. *MTA Law Working Papers*, 2023. (8), <https://jog.tk.elte.hu/mtalwp/a-vezeto-tisztsegviselo-jogallasa-es-felelossege-a-tarsasagi-modellek-es-a-vezeto-i-szerepvallalas-tukreben>; AUER ÁDÁM: A vezető tisztségviselő felelőssége a 21. századi elvárások tükrében. In: AUER ÁDÁM (szerk.): *Nizsalovszky Magánjogi Kollokvium I.* Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2025. 121–156.

² Ptk. 3:118. §.

³ Cstv. 33/A. §.

⁴ Ctv. 118/B. §.

⁵ Lásd TÖRÖK TAMÁS: A vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége. *Gazdaság és Jog*, 2017. (6), 3–9.

⁶ Lásd „A vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége” tárgykörben felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye, elérhető az alábbi linken: https://kuria-birosag.hu/sites/default/files/joggyak/osszefoglalo_velemenyn_6.pdf

malizálására és észszerű, a társasági bevételeket potenciálisan növelő döntések meghozatalára törekedjenek.

Ugyanakkor a vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége egyúttal a gazdasági forgalom biztonságának fontos garanciája is. A hitelezők bizalmát növelheti, és a gazdasági forgalmat ösztönözheti az a szabályozás, amely szerint a társaság vezetése nem élhet vissza annak az előnyeivel, hogy a társaság vagyona az, ami a tartozások kiegyenlítésére szolgál, és a hitelezői érdekeket súlyosan sértő, a hitelezői követelések megtérülését csorbító magatartás esetén a nem megfelelően eljáró vezető tisztségviselők felelősségének megállapítására és marasztalásukra is sor kerülhet.

Harmadrészt a hitelezőkkel szembeni felelősséget kimondó szabályozás – a vezető tisztségviselők társasággal szembeni felelősségének szabályozásával együtt – hozzájárulhat ahhoz, hogy a vezető tisztségviselői pozíció betöltésének elfogadása, valamint az ilyen minőségben történő döntéshozatal felelősebben és tudatosabban történjen.

A vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelősségének teljes körű bemutatása egy jóval hosszabb terjedelmű tanulmányt igényelne. Az 1. lábjegyzetben is hivatkozottak szerint – amely lista csak a releváns szakirodalom egy kis szeletét öleli fel – számos szerző foglalkozott és foglalkozik a témakör minél szélesebb aspektusból történő bemutatásával, így jelen tanulmány témájának a szűkítése szükségképpen indokolt.

A fentiekben említett három jogszabály rendelkezései közül a Ptk. és a Cstv. szabályai szorosan összekapcsolódnak, tekintettel arra, hogy a Ptk. 3:118. §-ában meghatározott anyagi felelősségi szabály alkalmazásának eljárási kereteit a Cstv. 33/A. §-a határozza meg. Ahogyan azt a Szegedi Ítélőtábla is rögzítette „[a]z új Ptk. 3:118. §-a – eltérően a már nem hatályos Gt. korábbi rendelkezéseitől –, nem tartalmaz utalást a külön jogszabály alkalmazására, maga mondja ki a vezető tisztségviselő felelősségét, és meghatározza annak feltételeit, viszont nem tér ki az igényérvényesítés eljárási rendjére. Valójában azonban nem kétféle felelősségi szabály alapján alkalmazható kétféle jogról, és nem kétféle igényérvényesítésről van szó, hanem egy alanyi jogról és annak meghatározott eljárási rend szerinti érvényesítéséről. Ezért a Ptk. 3:118. §-ában megjelölt felelősségi szabályt – a Ptk. elsőbbségét hangsúlyozva – együttesen kell alkalmazni a Cstv. 33/A. §-ában szereplő felelősségi szabályokkal.”⁷ Ezen értelmezés összhangban áll a Cstv. 33/A. § (14) bekezdésében foglalt rendelkezéssel is.

⁷ Szegedi Ítélőtábla Pf.21.125/2017/3. számú ítélete, amely a Polgári Jog című folyóiratban PJD 2019.25. számú döntésként is közzétételre került.

Tekintettel a két hivatkozott jogszabályhely szükségszerű együttes alkalmazására, valamint az Összefoglaló Vélemény elfogadása óta eltelt közel tíz évre, továbbá az ezen időszak alatt a témakörben született jelentős felsőbbbírósági ítéletekre, jelen tanulmányom a Ptk. és a Cstv. hivatkozott rendelkezéseire és elsősorban azok közelmúltbeli bírói gyakorlatára fókuszál néhány döntés bemutatásán és elemzésén keresztül, röviden kitérve a vezető tisztségviselők társasággal szembeni felelősségének bemutatására is. Tekintettel a szerteágazó joggyakorlatra és a Cstv. 33/A. §-a szerinti eljárásrend számos aspektusára, jelen tanulmányomban bemutatott bírósági döntések csak a releváns jogszabályi rendelkezések egyes részeinek és fordulatainak bemutatását és elemzését fedik le.

2. A vezető tisztségviselők gazdasági társasággal szembeni felelősségéről

A vezető tisztségviselők felelősségének vizsgálata során két fő irányt kell megkülönböztetni, egyrészt a vezető tisztségviselőknek a gazdasági társasággal szembeni felelősségét, másrészt pedig a vezető tisztségviselőknek a harmadik személyekkel (potenciálisan elsősorban a hitelezőkkel) szembeni felelősségét.

A gazdasági társasággal szemben az ügyvezetési tevékenysége során a társaságnak okozott károkért a vezető tisztségviselő a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint felel.⁸ Azaz a vezető tisztségviselő belső felelősségére a kimentés tekintetében a deliktuálnál jóval szigorúbb kontraktuális felelősség szabályai irányadók, mivel a jogalkotó álláspontja szerint azok a célok, amelyeket a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályainak megszigorításával a jogalkotó el kívánt érni, az ilyen pozíciót betöltő személyek vonatkozásában is irányadók, tekintettel arra, hogy a vezető tisztségviselői pozíció betöltése egy előzetesen mérlegelt és tudatosan vállalt döntés eredménye.⁹

A vezető tisztségviselővel szemben a kártérítési igény érvényesítéséről a gazdasági társaság legfőbb szerve dönt.¹⁰ Abban az esetben pedig, ha a társaság felszámolás alá kerül, az igényérvényesítésről szóló döntés meghozatala a felszámoló jogosultsága, tekintettel arra, hogy a társaság vagyonáról szóló döntési jog a felszámolót illeti meg.¹¹

⁸ Lásd a Ptk. 3:24. § (1) bekezdését.

⁹ KISFALUDI ANDRÁS: Gazdasági társaság. In: VÉKÁS LAJOS – GÁRDOS PÉTER (szerk.): *Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez*. 2026. március 1. időállapotú, 2026. évi Jogtár-formátumú kiadás, a Ptk. 3:24. §-hoz fűzött magyarázat.

¹⁰ Lásd a Ptk. 3:109. § (3) bekezdését.

¹¹ Vö. a Cstv. 34. § (2) bekezdésével.

Kiemelt jelentőséggel bírhat a szigorúbb felelősségi rezsím alkalmazása azon vezető tisztségviselők vonatkozásában, akik a magyar nyelvet nem értik és nem beszélik, hiszen a kellően gondos és körültekintő ügyvezetői magatartást ezen körülménytől függetlenül nekik is tanúsítaniuk kell. A Szegedi Ítéltábla a Gf.30.232/2024/6. számú ítéletének tényállása szerint a magyar nyelvet nem beszélő és nem értő vezető tisztségviselő érdemi ügyvezetési tevékenységet ténylegesen nem látott el a társaságnál, hanem mindig a magyar nyelvet értő és beszélő házastársa kérésére írta alá a társasággal kapcsolatos iratokat; egyébként a tényleges pénzkezelést és a társaság működésével kapcsolatos döntéshozatalt a házastársa végezte, aki elhunyt egy autóbalesetben. A külföldi vezető tisztségviselő a felszámolóbiztos felhívása ellenére nem adta át a felszámoló részére a cég iratait; a társaság készpénzvagyonnal is rendelkezett, azonban azt sem adta át. Így a felszámoló által képviselt gazdasági társaság keresetében kérte az át nem adott készpénzvagnak megfelelő összeg megfizetésére kötelezni a volt vezető tisztségviselőt.

Az alperes ellenkérelmében előadta, hogy ellenőrzési körén kívül eső okból nem történt meg a pénzáadás, ezért mentesül a kárfelelősség alól. E körben hivatkozott arra, hogy a tényleges ügyvezetést tragikus hirtelenséggel elhunyt néhai házastársa látta el. A Fővárosi Törvényszék ítéletében a kereseti követelés szerint kötelezte az alperest, ítéletének indoklásában kifejezetten elutasítva az alperes védekezését, amely éppen a vezető tisztségviselő kifejezetten hanyag magatartását támasztja alá, hiszen elmulasztotta az ügyvezetésével működő gazdasági társaság pénzmozgásainak figyelemmel kísérését. Az elsőfokú bíróság hozzátette, hogy a vagyonátadási kötelezettség még a néhai házastárs halála előtt bekövetkezett, így az ő segítségét is igénybe vehette volna az alperes a készpénzvagyon feltárása érdekében. Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítéletének indoklásában a Szegedi Ítéltábla kifejtette, hogy „[a] mennyiben az ügyvezető a társaság feletti irányítást és az ellenőrzést bármilyen okból más személynek engedi át – ideértve azt is, hogy ha a társaság tevékenységi területén használatos nyelvet nem érti: nem beszél, ír, olvas ezen a nyelven – nem mentesül a társaságnak emiatt okozott kár megtérítése alól; ellenkezőleg, teljes mértékben terheli a felelősség az ebből a jogellenes magatartásból származó, társaságot érintő esetleges károkért”. Rögzítette továbbá, hogy a házastárs hirtelen halála nem tekinthető kimentési oknak, mivel az alperesi ügyvezető a társasággal szembeni szerződésszegését még házastársának életben léte alatt követte el az ügyvezetési feladatok ellenőrzés nélküli teljes átengedésével.

A vezető tisztségviselők társasággal szembeni, belső felelősségének részletesebb taglalása nélkül csak utalok arra, hogy azt a körülményt, hogy történt-e szerződésszegés, a fokozott gondosság tanúsításának elmulasztása az ügyvezetést ellátó személy részéről, valamint az, hogy az állított szerződésszegő magatartás az ügy-

vezetés körébe tartozik-e, esetről esetre, a társaság sajátosságai és a potenciálisan megszegett kötelezettség függvényében kell vizsgálni. Ezt támasztja alá a BH 2024.60. számon publikált döntés is. Ennek tényállása szerint az I. rendű alperes kettős jogviszonyban vett részt a gazdasági társaság működésében, így munkavállalóként gazdasági igazgatói, megbízási jogviszonyban pedig ügyvezetői pozíciót töltött be. Az alperes gazdasági igazgatóként volt jogosult a számlák ellenjegyzésére, valamint a munkaszerződésben előírt feladata volt a számlaszámok ellenőrzése és ebben a körben az esetleges hiba észlelésének kötelezettsége. Az ügyvezetői tisztség betöltésére vonatkozó megbízási szerződés ilyen kötelezettséget nem tartalmazott. Az alperes ügyvezetésével működő gazdasági társaság levelezési rendszerét ismeretlen elkövetők feltörték, és ennek eredményeként a társaság egyes esetekben téves bankszámlákra utalta a beszállítóit megillető összegeket. A társaság taggyűlése az alperes ügyvezetői jogviszonyának visszahívással, azonnali hatállyal történő megszüntetéséről, munkaviszonyának közös megegyezéssel való megszüntetéséről és az alperes magatartására visszavezethető kár megtérítése iránti igény érvényesítéséről határozott. A felperes keresetét kifejezetten a Ptk. 3:24. § (1) bekezdésére és a 6:142. §-ára alapította.

Az elsőfokú bíróság a gazdasági társaság által előterjesztett kártérítési keresetet elutasította, többek között arra hivatkozással, hogy az informatikai szabályzat kidolgozása, az annak megfelelő informatikai védelmi rendszer alkalmazásának kezdeményezése, a beszállítók bankszámlaváltozásának kezelésére megfelelő protokoll kidolgozása, a számlaváltozás igazolásának bekérése, a bankszámlaváltozások kezelésével, ellenőrzésével kapcsolatos utasítás nem tartozott az alperes ügyvezetői feladatai közé. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A társaság által benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján eljáró Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, és ítéletének indokolásában hangsúlyozta, hogy „[a]bban az esetben ugyanis, ha az állított károkozó magatartás nem az ügyvezetés körébe tartozik, a vezető tisztségviselőnek a jogi személlyel szembeni, a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősségét megállapítani nem lehet”. A bemutatott eset egyúttal arra is rávilágít, hogy a vezető tisztségviselői jogviszonyt létrehozó megállapodás tartalma, annak kötelezettségek tekintetében történő részletezett-sége is jelentősen befolyásolja a felelősség megállapíthatóságának kérdését.

3. A vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelősségéről

Áttérve a vezető tisztségviselő harmadik személyekkel szembeni felelősségének a kérdésére, ez a felelősségi alakzat leginkább a jogutód nélküli – de nem végelszámolással történő – megszűnés kapcsán merülhet fel. A likviditási problémáktól

mentes működés során ugyanis a vezető tisztségviselő csak akkor tartozik felelősséggel harmadik személyekkel szemben, ha a kárt szándékosan okozta, és felelőssége ebben az esetben is a jogi személlyel egyetemleges.¹² Kiemelendő, hogy a Ptk. egyetemlegességet előíró, hivatkozott szabálya nem eredményezi azt, hogy az adott jogi személy felelősséggel tartozik a vezető tisztségviselője által harmadik személy(ek)nek okozott károkért, hiszen ebben az esetben a gazdasági társaságot valójában csak helytállási kötelezettség terheli. A törvény ezzel a szabállyal lényegében megfelelő fedezetet kívánt teremteni a károsulti követelések kielégítéséhez.¹³

3.1. A Ptk. 3:118. §-ában meghatározott anyagi felelősségi szabály

A Ptk. 3:118. §-a kimondja, hogy „[h]a a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Ez a rendelkezés végelszámolással történő megszűnés esetén nem alkalmazható.”

Az idézett felelősségi szabály érvényesülésének a jogszabályszöveg szerint három konjunktív előfeltétele van: (i) a társaság jogutód nélkül megszűnik (ide nem értve a végelszámolás útján történő megszűnés esetét); amely megszűnést követően (ii) kielégítetlen hitelezői követelések maradnak fenn; feltéve, hogy (iii) a vezető tisztségviselő a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően. Emellett ténylegesen van egy kvázi negyedik konjunktív előfeltétel is – amelyre alább térünk ki –, nevezetesen az, hogy a vezető tisztségviselő felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján jogerősen megállapításra kerüljön. Noha ezen előfeltétel jelentős mértékben összecseng a (iii) pont szerinti előfeltétellel, ugyanakkor a jogerős megállapító ítélet léte – a Cstv. szerinti kétlépcsős igényérvényesítésre tekintettel – szükségképpen előfeltétele a kártérítés iránti igény érvényesítésének.

A korábbi szabályozáshoz képest ugyanakkor jelentős eltérés, hogy a vezető tisztségviselőnek a hitelezői érdekek figyelembevételével, nem pedig a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján kell eljárnia a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beállta után. Álláspontom szerint ezen változás mindenképpen kedvező a

¹² Lásd a Ptk. 3:24. § (2) bekezdését.

¹³ MOHAI MÁTÉ: *Felelősség és helytállási kötelezettség a társaságok jogában*. Doktori értekezés. Pécs, 2017. 98.

társaságok számára, hiszen nem várja el a vezető tisztségviselőtől a társasági érdekek háttérbe szorítását, épp ellenkezőleg, biztosítja, hogy az ügyvezetés olyan észszerű döntéseket hozzon a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése esetén, amelyek egyaránt szolgálják a társaság továbbműködésének és vagyonmegőrzésének, illetve vagyongyarapodásának a biztosítását és ezáltal a hitelezői érdekeket is.

3.2. A Cstv. 33/A. §-a és az ahhoz kapcsolódó közelmúltbeli joggyakorlat

3.2.1. Kétlépcsős perlési struktúra

A Cstv. 33/A. §-a egy kétlépcsős perlési struktúrát ír elő, melynek első lépcsője a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása, míg második szintje a megállapított felelősség alapján a vezető tisztségviselővel szemben a kártérítési igény érvényesítése. Ezen kétlépcsős perlésnek egyaránt megvannak az előnyei és a hátrányai. Előnyként említhető, hogy a megállapítási perben számos jelentős körülményt már meghatároznak (így például a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének a pontos időpontja, a vezető tisztségviselő hitelezői érdekeket sértő magatartása és az azzal szükségképpen okozati összefüggésben álló vagyonsökkenés, vagy a hitelezői követelések teljes kielégítésének megghiúsulása). Ezeket a marasztalási perben eljáró bíróságnak már nem kell vizsgálnia.

A kétlépcsős pernek azonban számos hátránya is van. Az egyik leginkább jelentős hátrány, hogy a marasztalási per megindítására csak a felszámolási eljárás jogerős lezárásáról hozott határozat Cégbközlönyben történő közzétételét követően kerülhet sor. Tekintettel a felszámolási eljárások esetenként jelentős elhúzódására, amelyhez több tényező (így például a hitelezői kifogások számossága) is hozzájárulhat, a hitelezőknek esetenként csak a vezető tisztségviselő felelősségének megállapításától számított több év elteltével van lehetőségük a marasztalási per megindítására. Ez jelentős hátrányt jelenthet a hitelezők számára akár csak egy időközben bekövetkező jelentős inflációra tekintettel. Alább még kitérek arra, hogy a jelenleg hatályos szabályozás alapján maga a marasztalási per is jelentősen elhúzódhat.

Nem tartja indokoltnak és célszerűnek a kétlépcsős perlést Csőke Andrea sem. Álláspontja szerint „[a] jogintézmény lényegét tekintve – azaz, hogy mivel az adós felszámolás hatálya alá eső vagyont csökkentette a vezető tisztségviselő, ezért annak a növekedését kellene elérni – az lenne a tiszta megoldás, ha megszűnne a kétlépcsős per, és egyből marasztalásra lehetne perelni a vezető tisztségviselőt az

adós – azaz a felszámolás hatálya alá eső vagyon – javára a felszámolási eljárás tartama alatt a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek esetén”.¹⁴

3.2.2. A megállapítási per

A vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására irányuló kereset¹⁵ a felszámolási eljárás jogerős befejezéséig terjeszthető elő (BH 2018.231.). A BH 2014.279. számon közzétett döntésben rögzítettek szerint a felszámolási eljárás jogerős lezárásán azt az időpontot kell érteni, amikor az adós társaság felszámolásának megszüntetéséről szóló végzésről valamennyi érintett hitelező tudomást szerezhet, tehát amikor az erről szóló jogerős bírósági határozat a Cégbölcönyben közzétételre kerül.

A bíróságtól azon személyek felelősségének megállapítása kérhető, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben. A rendelkezés ezen fordulatára tekintettel a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése is felmerült egy, a Fővárosi Törvényszék által kezdeményezett eljárásban. A Törvényszék álláspontja szerint az alkalmazandó Cstv. 33/A. § (1) bekezdése nem egyértelmű abban a tekintetben, hogy a hároméves időszak csak az alperesként perbe vonható személyek körének meghatározása körében bír-e relevanciával, vagy a vizsgálandó időszakot is kijelöli. A bíróság álláspontja szerint a polgári jog és a büntetőjog területén alkalmazandó elévülési szabályokkal ellentétben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése nem határozza meg egyértelműen, hogy egy-egy magatartásért adott személy meddig köteles helyt állni, ami az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés szerinti jogbiztonság sérelmét eredményezi. Az Alkotmánybíróság 3462/2022. (XI. 17.) AB határozatával az indítványt elutasította. Indokolásában rögzítette, hogy „a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése, illetve annak a három éves időtartamot előíró szabálya, amit az indítványozó Törvényszék kifogásolt, nem minősül homályos, illetve ellentmondásos normának, aminek alkalmazásához a jogszabály-értelmezés ne lenne elegendő. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése – az irányadó bírói gyakorlatra is figyelemmel – nem tekinthető a jogalkalmazók számára értelmezhetetlen szabálynak.” Utalt arra, hogy a kérdéskörre önálló témaként már az Összefoglaló Vélemény sem tért ki, ami szintén arra enged következtetni, hogy a kérdéses fordulat kapcsán nem merülnek fel jogalkalmazási bizonytalanságok.

¹⁴ CSÖKE ANDREA: *Nagykommentár a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvényhez*. 2026. január 1. időállapotú, 2026. évi Jogtár-formátumú kiadás, a Cstv. 33/A. §-hoz fűzött magyarázat.

¹⁵ Lásd a Cstv. 33/A. § (1) bekezdését.

A megállapítási perben a felperesnek kell bizonyítania a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, az alperesi magatartás és a vagyonsökkenés mértéke közötti okozati összefüggést és a vagyonsökkenés mértékét (BDT 2020.4121.I.). A vezető tisztségviselőnek pedig azt kell bizonyítania, hogy az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében.¹⁶ Amennyiben a gazdasági társaság vezető tisztségviselője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztétől¹⁷ kezdve ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látja el, személyes felelőssége megállapítható.

3.2.3. Felelősségi tényállások

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése ténylegesen két felelősségi tényállást nevesít, amelyek a vezető magatartásának eredménye alapján különböznek egymástól. A törvényi tényállás első fordulata szerint akkor felel a vezető tisztségviselő, ha hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó magatartásának következtében az adós vagyona csökkent. A második fordulat szerint pedig akkor, ha magatartása a vagyonsökkenésen kívüli más okból hiúsíthatja meg a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítését. A második fordulat szerinti más ok lehet különösen az adóst terhelő kötelezettségek, biztosítékok vállalása, adósságok felhalmozása, de idetartozhat a környezetkárosodás megelőzésére, a környezetkárosítás abbahagyására, illetve a kármentesítésre vonatkozó jogszabályban meghatározott kötelezettségek teljesítésének a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében említett elmulasztása is.¹⁸ A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott felelősségi tényállások elemei konjunktívák, tehát együttes megvalósulásuk esetén állapítható meg a felszámolás alá került gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjének felelőssége (Kúria Pfv.21.076/2025/8.).

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt vezetői magatartások tekintetében a jogkövetkezmények eltérőek, eltérő tényállást kell bizonyítani a megállapításukhoz, és eltérő összegű lehet a megállapított vezetői felelősség is. Az első fordulat esetében konkrét magatartásból eredő, meghatározott összegű vagyonsökkenés összege alapján állapítható meg a vezető felelőssége. A második fordulat azonban a vezető tisztségviselő több elemből is összeállítható, akár folyamatosan elkövetett magatartása következményeként a hitelezői igények kielégítésének meghiúsulása esetén rendelkezik a vezetői felelősség megállapíthatóságáról (Kúria Gfv.30.315/2021/5.).

A második fordulatnak egy kiváló példája a hitelezői igények kielégítésének meghiúsulását eredményező ún. „árnyékkönyvelés”. A perbeli esetben az adós

¹⁶ Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.047/2011/3.

¹⁷ Meghatározásához lásd a Cstv. 33/A. § (3) bekezdését.

¹⁸ Kúria Gfv.VI.30.325/2021/6.

felszámolását a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) kezdeményezte, miután adóellenőrzéseket folytatott az adósnál, és megállapította, hogy a vizsgálattal érintett években az adós árbevétele magasabb volt a könyveiben lévőnél, az adós „árnyékkönyvelést” folytatott, és működési veszteségeit tagi kölcsönrel fedezte. Az adós a NAV határozatában kiszabott szankciók ellenére nem képzett céltartalékot, azonban a tagi kölcsönt visszafizette. A NAV ezen magatartásokra tekintettel kérte az alperes mint az adós vezető tisztségviselője felelősségének a megállapítását a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adva megállapította az alperes felelősségét, azzal, hogy hitelezői érdekeket sértő magatartásnak nem a tagi kölcsön visszafizetését, hanem azt tekintette, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az „árnyékkönyvelés” révén elvonta az adós vagyonát.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az alperes felülvizsgálati kérelmére eljáró Kúria – az Alaptörvény 28. cikkében foglalt rendelkezéssel összhangban – felhívta a Cstv. 33/A. § (1) bekezdését beiktató törvénymódosítás jogalkotói indokolását, mely szerint „a megállapítási keresetben azt kell tisztázni, hogy az adós volt vezetője a jogi személy fizetéseképtelenségét fenyegető helyzetének bekövetkezését követően figyelembe vette-e a hitelezők összességének érdekeit, azaz azt, hogy az adós elleni hitelezői követelések fedezete ne csökkenjen. Ha nem vette figyelembe, ennek a ténynek akkor van jelentősége, ha ennek eredményeképpen az adós jogi személy vagyona csökkent, vagy ha más olyan körülményt idézett elő, hogy a hitelezők teljes mértékben történő kifizetése megghiúsulhat.” A Kúria hangsúlyozta, hogy a jogerős ítélet helytállóan a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulata alapján vizsgálta a vezető tisztségviselő magatartását, és ebben a körben megállapította, hogy az „árnyékkönyvelés”, amelynek jogellenességével az alperesnek tisztában kellett lennie, alkalmas volt arra, hogy a felperes követelése kielégítésének megghiúsulását idézze elő, hiszen az „árnyékkönyvelés” miatt a bevétel egy része nem került be az adós vagyonába, így nem nyújtott fedezetet a hitelezői igényekre.

A vezető tisztségviselő helytállási kötelezettsége nem a ki nem elégített hitelezői követelések teljes összegére áll fenn, hanem csak olyan mértékben, amilyen mértékben a társasági vagyon a vezető tisztségviselő felróható eljárása folytán csökkent (BDT 2012.2619.). A vagyonsökkenés fogalma alatt a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének alkalmazásában az adós gazdálkodó szervezet befektetett eszközökből és forgóeszközökből álló, tehát aktív vagyonának a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben bekövetkező csökkenését kell érteni (BH 2022.183.). Ezt a megállapítást a Kúria a gazdálkodó szervezet vagyonának a Cstv. 3. § (1) bekezdésének e) pontjában meghatározott definíciójából vezette le. Így álláspontja szerint „[a] vagyonsökkenés fogalma tehát az adósnak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet

alatti aktív vagyonához kötődik, vagyis a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott felelősségi tényállás első fordulata a hitelezői követelések fedezetét jelentő aktív adósi vagyon védelmét kívánja biztosítani, illetőleg az e vagyon csökkenését eredményező, a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó vezetői magatartást kívánja szankcionálni”. Így vagyonszőkenésnek minősítette a perbeli eset tényállása szerinti tagi kölcsön visszafizetését is. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő társaságok vezető tisztségviselői által a tagi kölcsönök visszafizetése kapcsán ugyanis gyakori hivatkozás (volt), hogy a kölcsön visszafizetése ténylegesen nem csökkenti a társaság vagyonát, mivel a visszafizetéssel a társaság kötelezettségállománya csökken, így ténylegesen a vagyon mértéke nem változik. Álláspontom szerint ugyanakkor helytálló és jelentős a Kúria megállapítása, amely egyértelművé teszi, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vagyonszőkenés alatt az aktív vagyon negatív irányba történő változása értendő, és a tagi kölcsön visszafizetése is ilyen változást eredményez.

A hitelezői érdekeknek megfelelő eljárás bírói gyakorlata alapján megállapítható, hogy a vezető tisztségviselő nem a hitelezők érdekeinek megfelelően jár el többek között, ha (i) a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése után igazolható módon létre nem jött szerződések, és teljesítési igazolások nélkül rendelkezik különböző nagyságú összegek kifizetése felől;¹⁹ (ii) a társaság követelését a kötelezett elleni felszámolási eljárásban nem jelenti be, és a jogvesztő határidő elteltével a társaság követelése nem érvényesíthető, a követelés megszűnése tehát önmagában vagyonvesztést idéz elő a társaság vonatkozásában;²⁰ (iii) egy olyan külföldi, ismeretlen lakóhelyű személynek nyújt kölcsönt, aki nem fellelhető, és ezért a követelés behajthatatlan;²¹ (iv) a tagi kölcsönköveteléssel rendelkező hitelezőt – ezen belül saját magát – előnyben részesíti a társaság külső, érdektelen (a társaságban részesedéssel nem rendelkező, illetve tisztséget nem betöltő) hitelezőivel szemben;²² (v) az adós gazdasági társaság tulajdonában álló, más társaságban meglévő üzletrészt annak névértéke töredékéért értékesíti egy hozzátartozó részére.²³

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján nemcsak a szándékos, rosszhiszemű, kifejezetten a vagyonkimentésre irányuló magatartásra tekintettel állapítható meg a vezető tisztségviselő felelőssége, hanem akkor is, ha észszerűtlen, indokolatlan kockázatot vállalva folytatja a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a társaság tevékenységét.

¹⁹ BH 2013.222.I.

²⁰ Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.143/2012/7.

²¹ Pécsi Ítéltábla Pf.IV.20.470/2013/15.

²² BH 2016.179.III.

²³ BDT 2013.3036.

Nem alapozza meg a vezető tisztségviselő felelősségét önmagában az, ha az adós gazdálkodási tevékenységét a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben is folytatja úgy, hogy észszerűtlen kockázatot nem vállal, a társaság megmentése érdekében tett indokolt intézkedései azonban nem vezetnek eredményre (BH 2020.244.). Az ügy alapjául szolgáló tényállás szerint az adós gazdasági társaság jelentős tartozást halmozott fel a felperessel szemben, amely tartozás kevesebb, mint másfél év alatt nagyjából 45 millió forinttal csökkent, azonban még így is meghaladta a 100 millió forintot. Az adós vezető tisztségviselője az adóson kívül több más társaságban is tagi és ügyvezetői tisztséget töltött be, amelyek jelentős összegű kölcsönszerződések kötöttek egy takarékszövetkezettel, és e szerződésekből eredő kötelezettségeikért az adós készfizető kezességét vállalt. Az adós később felszámolás alá került, amelyben a hitelező igényének kielégítésére nem került sor. A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy a volt ügyvezető a feladatait a kezességi szerződések megkötésére tekintettel nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, amelynek következtében az adós vagyona csökkent. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adott, álláspontja szerint ugyanis az adós a kezességi szerződések megkötésének időpontjában már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, azonban ennek ellenére a szerződések megkötésével észszerűtlen kockázatot vállalt. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította. Álláspontja szerint a jogalkotó a Cstv. 33/A. § (1) és (3) bekezdései szerinti felelősségi formát arra az esetre alakította ki, ha a vezetők felróható magatartása az adós társaság vagyonában csökkenést okozott, és emiatt a hitelezők kielégítése a felszámolási vagyonból nem történhet meg. A másodfokú bíróság erre tekintettel a kezességvállalási szerződések megkötésének célzatát vizsgálta, és arra a megállapításra jutott, hogy azok megkötése abban az esetben minősülne hitelezői érdeket sértőnek, ha a vezető tisztségviselő tudatosan kötött volna olyan szerződést, hogy az adósok teljesítőképessége hiányában a kezesi szerződés alapján a személyes adósok helyett az általa képviselt adós társaság fog teljesíteni. Ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes célja éppen ellentétes volt. A kölcsönfelvétel célja ingatlantulajdon szerzése, majd bevétel realizálása volt annak érdekében, hogy ezek a bevételek fedezzék a tartozásait. A másodfokú bíróság továbbá a vagyoncsökkenés mint feltétel bekövetkeztét sem látta megállapíthatónak. Álláspontja szerint ugyanis az adós társaság érdekeltségi körébe tartozó társaságok részére történő biztosítékvállalás a pénzügyi-gazdasági helyzetére tekintettel indokolt volt, és nem tekinthető vagyoncsökkenést eredményező magatartásnak.

A felperes felülvizsgálati kérelmére eljáró Kúria előjáróban rögzítette, hogy a Cstv. 33/A. §-a szerint nem csak a szándékos, rosszhiszemű, kifejezetten a vagyonkimentésre irányuló magatartására hivatkozással állapítható meg a vezető tiszt-

ségviselő felelőssége, minden egyes esetben a rendelkezésre álló adatokból kell levonni a következtetést e körben. A Kúria a vezető tisztségviselő felelőssége alóli kimentési szabályt tartalmazó Cstv. 33/A. § (3) bekezdésének értelmezése kapcsán rögzítette, hogy a hitelezői veszteségek csökkentése nemcsak a társaság tevékenységének megszüntetésével, hanem a tevékenység folytatásából új bevétel realizálásával is elérhető. E körben a vezető tisztségviselő észszerű kockázatot is vállalhat, így minden esetben az vizsgálendő, hogy a végül vagyonszökkenést eredményező magatartás észszerű döntésnek tekintendő-e. A Kúria egyetértett az ítéletábra megállapításaival, mely szerint az alperes nem vállalt észszerűtlen kockázatot a kezességi szerződések megkötésével, ugyanis többek között az adós tevékenysége folytatásának biztosítása érdekében kötötte meg azokat.

A döntés álláspontom szerint kiválóan rávilágít arra, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglalt követelmények teljesülését esetről esetre, az adott ügy tényállásának függvényében kell vizsgálni. A bemutatott ügyben kiemelt jelentőséggel bírt a kölcsönszerződések megkötésével és a kezességvállalással elérni kívánt cél, valamint az ügyvezetői magatartás észszerűségének vizsgálata és annak bizonyítása, továbbá az alperes mint tag és ügyvezető és az érintett társaságok közötti kapcsolat is. Így az ügyvezető felelőssége a jelentős összegű tartozás és a kezességvállalással érintett kölcsönösszegek, valamint a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet fennállása ellenére sem került megállapításra.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási per soha nem eredményezheti a felszámolás alatt álló adós vagyonának növekedését. A megállapítási perben meghatározott összeg erejéig a felszámolási eljárás befejezése utáni marasztalási perben léphetnek fel a hitelezők ki nem egyenlített követelésük erejéig a vezető tisztségviselővel szemben (BH 2022.78.I.). Az ennek során befolyó összeg így a hitelezőkhöz kerül.

A megállapítási kereset jogmegóvó kereset. Jogérvényesítéssel önmagában a megállapítás nem jár, azonban a megállapítás a későbbi marasztalási kereset előfeltétele. A felszámolás kezdő időpontja után az minősül hitelezőnek, és annak van a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására irányuló perben keresethozási joga, aki követelését a jogvesztő határidőn belül a felszámolónak bejelentette, és a nyilvántartásba vételi díjat befizette (BH 2017.345.).

3.2.4. Az árnyékügyvezetők felelőssége

A Cstv. 33/A. § (2) bekezdése a tényleges vezető tisztségviselők mellett az ún. árnyékügyvezetők felelősségét is megteremti annak a kimondásával, hogy a gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet

döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt. Az árnyékügyvezetőnek azonban nincs egy egységesen meghatározott fogalma, annak kapcsán a bírói gyakorlat nyújt irányadó támpontokat. Az árnyékügyvezetői minőség meghatározásának irányadó szempontjainak tekintette a Kúria többek között azt, hogy az adott személy az adós társaság „napi működése körébe tartozó kérdésekben is utasításokat adott az alkalmazottaknak, tőlük visszajelentéseket várt el ezek teljesítéséről, továbbá a társaság hosszabb távú tervei megvalósítása körében is közreműködött azzal, hogy a pályázatok előkészítésével, ill. az érdemi munkával foglalatoskodott”.²⁴

A Győri Ítélőtábla Gf.20.145/2021/10. számú határozatában rögzítette, hogy a társaság működése során tényleges stratégiai döntéseket meghozó és nem a mindennapos operatív, adminisztratív irányítást végző személy árnyékvezetői felelőssége vethető csak fel. Ez fejeződik ki a törvény azon kitételében is, hogy az árnyékvezetőnek a döntéshozatalra kell tényleges, meghatározó befolyást gyakorolnia, nem pedig a meghozott döntések végrehajtására. A Fővárosi Ítélőtábla Gf.40.304/2020/10. számú határozatában szintén foglalkozott az árnyékvezetői minőséggel, és azt akként határozta meg, hogy „[a]z árnyékvezetői minőség (II. rendű alperes) – ahogy azt az elsőfokú bíróság által az ítélet indokolásában hivatkozott végzésében a Fővárosi Ítélőtábla már kiemelte – nem jogi, hanem ténybeli alapon nyugszik, így a felelősség nem a tagi részesedés arányán alapul, annak nem egyenes jogkövetkezménye. Az árnyékvezetői minőség teljesen független mind a tagsági, mind a vezetői jogviszonytól, ezért nincs jelentősége a felperes fellebbezésében megjelölt jogszabályi rendelkezéseknek. Mivel a II. rendű alperes nem minősül árnyékügyvezetőnek, a fellebbezésben hivatkozott magatartás (mulasztás) sem szolgálhat alapul felelősségének megállapításához. A tagsági jogviszonyból eredő kötelezettség (beszámoló elfogadása) esetleges elmulasztásához a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése nem fűz felelősséget megalapozó jogkövetkezményt.”

Az esetleges árnyékügyvezetőt azonban nem terheli az összes, a tényleges vezető tisztségviselőt terhelő kötelezettség. Ezt erősítette meg a Pécsi Ítélőtábla is a Pf.20.026/2021/5. számú határozatában annak a rögzítésével, hogy „[a]z esetleges »árnyékügyvezető« nem minősül az adós törvényes képviselőjének, így közzétételi, letétbe helyezési, mérlegkészítési, irat és vagyónátadási kötelezettség nem terheli, ezért a vélelem (bizonyítási teher átfordító hatása) vele szemben nem érvényesülhet”.

Álláspontom szerint az árnyékügyvezetői minőség fennállása és az esetleges árnyékügyvezető felelőssége szintén esetről esetre, valamennyi körülmény együttes figyelembevételével vizsgálendő. Azt jelentős mértékben befolyásolja többek között az érintett gazdasági társaság formája, mérete, a tényleges ügyvezető és az

²⁴ BH+ 2015.479.

árnyékügyvezető közötti viszony, az esetleges árnyékügyvezető szaktudása, speciális képzettsége és számos egyéb körülmény. A bírósági gyakorlatot elemezve ugyanakkor megállapítható, hogy a vezető tisztségviselők felelősségének megállapításához képest csak elenyésző számban kerül sor az ún. árnyékügyvezetők felelősségének megállapítására a Cstv. 33/A. §-a alapján.

3.2.5. A marasztalási per

A Cstv. 33/A. §-a szerinti igényérvényesítési rend második szintje a megállapított felelősség alapján a vezető tisztségviselővel szemben a kártérítési igény érvényesítése, melynek során a megállapítási perben meghatározott összeg erejéig léphetnek fel a kielégítést nem nyert hitelezők.

A vezető tisztségviselő Cstv. 33/A. §-a szerinti felelőssége nem járulékos jelleggel, az adós és a hitelező alapjogviszonyából származó követelésért mögöttesen áll fenn a hitelezővel szemben, hanem a vezető tisztségviselő kártérítés címén felel az alapjogviszonytól elkülönült magatartásával összefüggésben az adós gazdálkodó szervezetnél keletkező vagyonsökkenés erejéig, vagy más okból a hitelezői követelések kielégítésének meghíúsulásának mértékéig a hitelezők felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett, de meg nem térült követeléseiért (BDT 2025.4888.).

Ezen igényérvényesítés tekintetében különös jelentőséggel bír a Cstv. 33/A. § (11) bekezdésének 2020. augusztus 1-jén történő módosítása, majd a korábbi (12) bekezdés hatályon kívül helyezése. A korábbi szabályozás szerint ugyanis a felszámolási eljárás jogerős lezárásáról hozott határozat Cégléletről való közzétételét követő 90 napos jogvesztő határidőn belül volt lehetősége a kielégítést nem nyert hitelezőknek a marasztalási per megindítására azzal, hogy ha a felszámolási eljárás jogerős lezárásáig nem született jogerős határozat a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási perben, akkor a 90 napos jogvesztő határidő kezdete a megállapítási perben született határozat jogerőre emelkedésének napját követő naptól kezdődött.

Álláspontom szerint a korábbi, jogvesztő határidőt előíró rendelkezés kiszámíthatóbbá tette a marasztalási perek lefolytatását és a hitelezők általi igényérvényesítést. A kártérítési keresetet határidőben benyújtó felpereseknek ugyanis nem kellett tartaniuk attól a 90 napos határidő elteltével, hogy a perbe újabb és újabb felperesek kerülnek be a Cstv. 33/A. § (13) bekezdése szerinti egyesítésre tekintettel, ami potenciálisan a per elhúzódását eredményezheti. Emellett a hitelezői követelések arányos kielégítésére tekintettel az egyes hitelezők által ténylegesen realizálható kártérítési összeg a felperesek számának növekedése esetén akár jelentős mértékben is csökkenhet.

4. Záró gondolatok

A jelen tanulmány írása során vizsgált bírósági határozatoknak a számossága – amelyek közül csak néhányat mutattam be – igazolja, hogy az a körülmény, amely 2016-ban részben a Kúria joggyakorlat-elemző csoport felállítását indokolta – nevezetesen a tárgykörben induló perek viszonylag nagy száma – továbbra is fennáll. A bevezetőben is írtak szerint a bemutatott határozatok tárgyukat és a vizsgált kérdéseket tekintve nem fedik le a vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelősségének valamennyi aspektusát, különös tekintettel arra, hogy a Ctv. vonatkozó rendelkezése és annak gyakorlata nem került bemutatásra. Álláspontom szerint azonban alkalmasak egyes, az ilyen tárgyú perekben gyakran előforduló kérdések megítélése során vizsgálándó szempontoknak, valamint az ezeket érintő jelentősebb, irányadónak tekintendő felsőbbbírósági megállapításoknak az összefoglalására.

Felhasznált irodalom

- AUER ÁDÁM: A vezető tisztségviselő felelőssége a 21. századi elvárások tükrében. In: AUER ÁDÁM (szerk.): *Nizsalovszky Magánjogi Kollokvium I.* Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2025. 121–156.
- BARTA JUDIT – MAJOROS TÜNDE: A vezető tisztségviselő társasággal szembeni és harmadik személynek okozott károkért való felelősségének neuralgikus kérdései. *Miskolci Jogi Szemle*, 2015. (2), 5–16.
- BODZÁSI BALÁZS: A jogi személyek körében felmerülő felelősségi kérdésekről, különös tekintettel a vezető tisztségviselőkre. *Gazdaság és Jog*, 2013. (6), 8–13.
- CSEHI ZOLTÁN: A vezető tisztségviselő polgári jogi felelősségének alapjai és irányai az új Polgári Törvénykönyv alapján. In: CSEHI ZOLTÁN – SZABÓ MARIANNA (szerk.): *A vezető tisztségviselő felelőssége.* Budapest, CompLex Kiadó, 2014. 9–50.
- CSÓKE ANDREA: *Nagykommentár a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvényhez.* 2026. január 1. időállapotú, 2026. évi Jogtár-formátumú kiadás.
- KISFALUDI ANDRÁS: A jogi személy vezető tisztségviselőjének felelőssége az új Polgári Törvénykönyvben. In: CSEHI ZOLTÁN – KOLTAY ANDRÁS – LANDI BALÁZS – POGÁCSÁS ANETT (szerk.): *(L)ex Cathedra et Praxis – Ünnepi kötet Lábady Tamás 70. születésnapja alkalmából.* Budapest, Pázmány Press, 2014. 307–338.
- KISFALUDI ANDRÁS: Gazdasági társaság. In: VÉKÁS LAJOS – GÁRDOS PÉTER (szerk.): *Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez.* 2026. március 1. időállapotú, 2026. évi Jogtár-formátumú kiadás.
- MOHAI MÁTÉ: *Felelősség és helytállási kötelezettség a társaságok jogában.* Doktori értekezés. Pécs, 2017.

- NÉMETH ERIKA: A vezető tisztségviselő jogállása és felelőssége a társasági modellek és a vezetői szerepvállalás tükrében. *MTA Law Working Papers*, 2023. (8), <https://jog.tk.elte.hu/mtalwp/a-vezeto-tisztsegviselo-jogallasa-es-felelossege-a-tarsasagi-modellek-es-a-vezetoi-szerepvallalas-tukreben>
- NOCHTA TIBOR: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján. *Gazdaság és Jog*, 2013. (6), 3–8.
- TÖRÖK TAMÁS: A vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni felelősségével kapcsolatos álláspontok. *Polgári Jog*, 2016. (11).
- TÖRÖK TAMÁS: A vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége. *Gazdaság és Jog*, 2017. (6), 3–9.

Abstract

LIABILITY OF EXECUTIVE OFFICERS TOWARDS CREDITORS

The purpose of this study is to examine the liability of executive officers, and in particular their liability toward creditors, through a summary of the relevant provisions of Act V of 2013 on the Civil Code and Act XLIX of 1991 on Bankruptcy Proceedings and Liquidation Proceedings, as well as, in particular, a presentation of the relevant case law. The study presents certain provisions of the legal framework through the related judicial practice and legal interpretation, in some cases by merely recording the principle established in the court decision, and in others by providing a more detailed presentation of the facts of the case and the reasoning given by the courts, with the author adding personal comments on certain decisions.

Keywords: *executive officer; creditors; liability; insolvency; loss of assets*